

ÎN LEGĂTURĂ CU SESIUNILE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Ion GRIGORESCU

A intrat în practica muzeelor ținerea unor sesiuni de comunicări științifice în cadrul cărora specialiști din muzeu sau alte instituții științifice și de cultură își expun contribuțiile personale în ce privește clarificarea sau îmbogățirea unor probleme, aduc noi ipoteze sau certitudini, oferă date necunoscute și deosebit de valoroase pentru limpezirea sau precizarea unor afirmații, formularea sau reformularea unor principii ori teorii, prezintă interpretări originale ale unor obiecte, documente sau elemente și fenomene din natură etc. Aceasta dovedește cu prisosință că muzeele noastre sint în egală măsură instituții de cercetare științifică și de participare activă, dinamică, la mareea și permanenta acțiune de culturalizare a maselor.

Este absolut necesar să se organizeze astfel de sesiuni unde să se facă cunoscute rezultatele pozitive ale muncii de cercetare desfășurate de specialiști. Subliniem rezultatele pozitive care fac ca cercetarea din acel domeniu să progreseze.

Se observă însă că această acțiune necesară, utilă, este amenințată de tendință ca sesiunile să devină o modă sau, în cel mai bun caz, un mod de a participa la întrecerea dintre județe. Dacă cei ce răspund direct de producția materială pot să se întreacă, propunându-și un număr sporit de bunuri chiar și de aceeași calitate (și aici se ană în vedere nevoie), specialiștii din muzeu nu trebuie să se întreacă prin numărul de comunicări, ci prin calitatea lor, prin rezultatul lor, prin aportul lor. Din păcate, se mai procedează uneori și în prezent în felul următor:

Din inițiativa unui muzeu sau a unui comitet județean pentru cultură și educație socialistă, ori numai cu avizul său, se apreciază că prestigiul științific al județului ar crește văzind cu ochii dacă se țin sesiuni de comunicări și imediat se trece la treabă. [Se tipărește un program cu invitații și se difuzează. Se urmărește ca în program să figureze mai ales nume reprezentative, nu teme. Apoi, în afară de doi-trei muzeografi localnici, mai sunt înscrise cîțiva muzeografi din alte județe, cunoscuți că „răspund” la asemenea invitații, iar în ziua sorocită sunt mobilizate cadrele didactice și întă că realizările județului mai sporesc cu o sesiune științifică. Așa se ajunge la sesiuni improvizate, cu conferințe sau rapoarte în loc de comunicări științifice, cu comunicări care nu tratează teme de muzeografie sau nu privesc domeniul de activitate a muzeelor din județul respectiv. Iar după asemenea sesiuni se uită totul.

De fapt, comunicările constituie, într-un fel, finalizarea cercetării și ar fi normal să aibă ca obiect temele înscrise în planurile de cercetări ale muzeelor participante în funcție de profilul, obiectivele și ne-

cesitățile de dezvoltare ale muzeelor respective. Pe scurt, trebuie să existe o strinsă legătură între profilul și sarcinile de dezvoltare ale muzeului și planul de cercetare, sesiunile de comunicări științifice, îmbogățirea patrimoniului, a expoziției de bază și a fondului documentar, sporirea eficienței activității muzeului în relația sa cu publicul.

La Conferința pe țară a inginerilor și tehnicienilor din mai 1972, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al C.C. al P.C.R., sublinia : „*A desfășura o muncă eficientă în cercetare și în proiectare tehnologic nu înseamnă a pune pe primul plan preocuparea pentru a scrie că mai multe volume de literatură tehnică, care, în treacăt fie zis, uneori conțin relații din diferite reviste de specialitate, nu înseamnă a face în fiecare lundă cîte o comunicare așa-zisă științifică. De o asemenea activitate – să vad spun drept – nu prea avem nevoie; asemenea operațiuni trebuie să le facă centrele de documentare, nu cercetătorul, omul de știință. Noi avem nevoie de oameni de știință care să realizeze procese tehnologice noi în domeniile lor de activitate*”.

Deși tovarășul Nicolae Ceaușescu nu se referea în special la cercetarea din muzeu, indicațiile sale au o perfectă aplicabilitate și în domeniul nostru. O comunicare axată doar pe date descriptive, lipsită de noi interpretări, de sublinierea valorii unei piese ori a unei colecții, de soluții noi în activitatea muzeografică, de contribuția personală a autorului, nu este justificată să fie prezentată la o sesiune.

Există la unii muzeografi concepția potrivit căreia o comunicare științifică nu poate avea ca obiect o temă de muzeografie, ci numai una de strictă specialitate : șt. naturale, arheologie, istorie, etnografie, artă, literatură, tehnică etc. Poate și de aceea, acolo unde există institute de cercetări ale Academiei ori filiale, muzeele nu mai organizează sesiuni proprii, întrucât muzeografi își prezintă comunicările la sesiunile institutelor Academiei.

Alți muzeografi consideră că orice muncă de cercetare poate constitui obiectul unei comunicări. În acest caz, noi susținem că numai acea activitate care aduce o contribuție originală și ajută la progresul cercetării oferă posibilitatea autorului „să comunice ceva”. Să luăm, de pildă, cercetarea unei piese ori a unei colecții existente deja în muzeu și necunoscute altor specialiști. Aceasta este într-adevăr o muncă științifică, dar dacă piesa ori colecția n-are o valoare deosebită, care să ducă la clarificarea unor probleme sau la noi interpretări, ori autorul nu-i sesizează noile valențe, nu reușește s-o pună în valoare, simplă prezentare descriptivă a piesei ori a colecției, prezentare ce este mai degrabă un material cu caracter de documentare științifică pentru cei ce urmărează să-l prelucreze, nu este îndreptățit să fie socotită comunicare științifică. Piesa ori colecția pot fi însă prezentate într-o publicație de specialitate, mai ales că mai toate muzeele mari au asemenea publicații, în catalog, sau într-o revistă de cultură, pentru a fi consemnate și popularizate și – bineînțeles – să figureze în expoziție.

De asemenea, și în domeniul pur muzeografic trebuie să existe o cercetare ale cărei rezultate să facă obiectul unei comunicări. Nu se poate „comunica” orice muncă de conservare, organizare de expoziții și de depozite, de evidență științifică sau activitate cu publicul, ci doar acele rezultate obținute în urma studierii și rezolvării unor „probleme” sau găsirii unor soluții noi, originale, care să ducă la rezultate mai bune.

Sigur că, privite sub semnul exigenței, se reduce numărul comunicărilor care merită să fie prezentate și la unii ar obiecta – eventual – că, fiind prea puține, nu se vor mai putea organiza sesiuni. Asemenea obiecție ar fi lipsită de temei întrucât acolo unde nu sunt comunicări valoroase nu este obligatoriu să aibă loc sesiuni. De fapt realitatea ne face să considerăm că nu există condiții să se organizeze sesiuni în fiecare județ, iar dacă dorim să avem sesiuni de comunicări reușite, trebuie să se aibă în vedere următoarele :

1. Să se cunoască profilul, nevoile de dezvoltare și sarcinile actuale ale fiecărui muzeu.
2. Planurile de cercetare proprie sau în colaborare să se întocmească și să se realizeze în funcție de obiectivele activității muzeului.
3. Specialiștii care efectuează cercetarea să nu amine nejustificat finalizarea ei.
4. Sesiunile de comunicări să aibă loc numai atunci cind s-au obținut cîteva rezultate valoroase în activitatea de cercetare desfășurată conform planurilor.
5. Realitatea impune ca sesiunile să fie interjudețene, organizate fie pe o anumită temă (de muzeografie sau de altă specialitate), fie cu toate comunicările valoroase ale muzeelor participante, selectate de o comisie științifică anume alcătuitură.

6. Ideile, concluziile, rezultatele cuprinse în comunicări, să fie valorificate prin îmbogățirea patrimoniului muzeelor, prin sporirea valorii colecțiilor și deci a expozițiilor, prin îmbogățirea teoriei și practicii muzeografiei românești, prin îmbunătățirea muncii cu publicul, acesta fiind de fapt scopul principal al activității muzeografice. Numai publicarea comunicărilor, și aceasta se face foarte rar și mult prea tardiv, nu duce la o valorificare completă a cercetării.

Progresul general din viața materială și spirituală a poporului nostru cere ca și sesiunile de comunicări științifice organizate de muzeu să înregistreze un salt calitativ, sporindu-și astfel la maximum eficiența.